בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ב', י"ט באייר תשס"ד (10 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **י"ט באייר**, **34** ימים, שהם **ארבעה** שבועות ו**ששה** ימים לעומר.
הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה, במהרה בימינו אמן. סלה.

היום, **י"ט באייר** יום פטירתו של **רבי מאיר המהר"ם מרוטנבורג**, מנהיג יהדות אשכנז וגדול הפוסקים בדורו. הוא היה אבן יסוד למנהג, לנוסח התפילה, להלכה ולסדרי הקהילות. נולד בוורמס בשנת 4975 [1215] ונפטר ב- 5053 [1293]. למד בישיבות צרפת, שם קיבל מבעלי התוספות - ר' יחיאל בר יוסף מפאריס ואחרים. בשנת 5002 [1242] בערך, נכח בעת שריפת 24 עגלות נושאות ספרי תלמוד וספרי קודש אחרים בפאריס, ועל מאורע זה חיבר את הקינה *"שאלי שרופה באש"*, הנכללת ב**קינות תשעה באב** עד היום. רוב ימיו ישב ברוטנבורג, שם הקים ישיבה גדולה. שאלות בענייני הלכה ובעניינים אחרים הופנו אליו מרחבי אשכנז, ואף מאיטליה וספרד. בין תלמידיו החשובים היו הרא"ש, ה"מרדכי", שמשון בר צדוק ועוד. הכרעותיו של מהר"ם בענייני סדרי הקהילות, יחסי מיעוט-רוב ו**קיום חברה בעלת יסודות דמוקרטיים, תוך הבטחת זכויות הפרט והמיעוט** – היוו יסוד לא רק לקהילות היהודים אלא גם בסיס למבנה המדיני של הערים, האגודות ואף המדינות הנוכריות בתקופתו.

בסוף ימיו של מהר"ם הורע מצבם של יהודי אשכנז. הקיסר רודולף ה-I הכביד מאד את עול המסים ואף נשמעה תביעה לראות ביהודים עבדי המלך. יהודים רבים ברחו מגרמניה, וגם מהר"ם יצא משם, כנראה במטרה לעלות לארץ-ישראל. הוא הגיע עם משפחתו ללומברדיה, שם זוהה והוסגר לשלטונות. בפקודת הקיסר, הוא נכלא במצודת אנזיסהיים שבאלזס. הקיסר דרש כופר עצום עבור שחרורו. יהודי גרמניה היו נכונים לפדות את רבם, אולם מהר"ם אסר עליהם זאת כדין התלמודי: **"אין פודין את השבויים יתר על כדי דמיהם"** [מסכת גיטין מ"ה.] כדי שלא להרגיל את השבאים לחטוף ולדרוש כופר.

מהר"ם נשאר כלוא כ- 7 שנים עד פטירתו. רבים מחידושיו ותוספותיו חוברו בכלא! תלמידו, ר' שמשון בר צדוק, קיבל רשות לבקרו, שם סידר לפניו את ספרו, "התשב"ץ", שבו כלולים פסקי הלכות והנהגות מהמהר"ם. מהר"ם עמד בקשר עם תלמידיו האחרים ושלח אליהם תשובות. באחת מהן כתב: "טופסי גיטין אין בידי ולא ספר פסקים ... ואם ימצא שהתוספות וספרי הפוסקים חולקים עלי בשום דבר – דעתי מבוטלת להם, כי מה לעני... שיושב חושך צלמות ולא סדרים זה שלוש שנים ומחצה, העני הנשכח מכל טובה, אסקופה הנדרסת..." מהר"ם נפטר בכלא. כנקמה על סירובו להשתחרר בסכום מופרז, **מנעו השלטונות הבאתו לקבר ישראל**. 14 שנה אחר-כך הצליח ר' אלכסנדר זיסקינד וימפֶן לפדות את עצמותיו, אחרי שנתן לשלטונות את כל הונו הרב. בתמורה, ביקש להיקבר סמוך למהר"ם, וכך עשו בני הקהילה. המהר"ם נקבר בכבוד בוורמס, עיר מולדתו, ביום ד' באדר 5067 [1307].

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננֶה עד עולם סלה."[תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום עצמאות נעים ושמח לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ב', י"ט באייר תשס"ד (10 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

לספרי מהר"ם ולחיבורי תלמידיו נודעה השפעה רבה על הדורות שאחריו. מהר"ם חיבר תוספות וחידושים ל- 18 מסכתות בתלמוד. התוספות למסכת 'יומא' בתלמוד שלנו, הן מפרי עטו. [אנציקלופדיה לבית ישראל]

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננֶה עד עולם סלה."[תהלים מ"ח 9]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום עצמאות נעים ושמח לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל